

Nemeshegyi Péter

## Csoda?

Olyan eseményt mondunk csodának, amely nem magyarázható meg a dolgok szokásos folyásából, és meghökkent. Azt érezteti velünk, hogy van Valaki, aki figyel ránk. Megszakítja az események könyörtelen folyását.

A csoda lehetősége abból származik, hogy „lépcsős” valóságban élünk. Vannak élettelen tárgyak, vannak növények, állatok, és van értelemmel és szabad akaratral felruházott ember. A magasabb lépcsőn álló valóságok úgy hatnak az alacsonyabb lépcsőn állókra, hogy módosítják viselkedésüket. Például, egy szén-atom egészen másképpen viselkedik az élő szervezetben, mint azon kívül. Ahol van élet, ott a víz nem lefelé folyik, hanem felfelé kúszik (mint a növények szárában), a formák nem összevisszaságok, hanem szépek és rendezettek (mint például a rózsában vagy ibolyában), a hangok nem kakofonikusak, hanem melódiává nemesülnek (mint például a pacsirta vagy fülemüle énekében). Amikor pedig megjelenik, és működni kezd az ember, felfordítja a természet rendjét. Kultúrtájnak nevezik azt a szférát, amely már-már behálózta az egész földet. Ebben a tájban az utak egyenesek, lépcsők vagy liftek vezetnek a magasba, az éjszakát lámpák világítják meg stb.

Említsünk egy példát, hogy miképpen írja felül az ember értelme és szabad akarata a természet folyását. Tegyük fel, hogy egy kisgyermek szervezetébe fertőző vírus hatolt be, és ott tovább szaporodik, rombolja a gyermek szerveit, és néhány nap múlva a szervezet működésének leállításához, vagyis a halálhoz vezet. Jön azonban egy jó orvos. Értelmével felfogja a vírusok jelenlétét és működését. Szabad akaratával vesz egy injekciós tűt, és antibiotikumot fecskendez a gyermek vérébe. A természet rendes folyása szerint a gyerek szervezete nem tudna hirtelen ennyi antibiotikumot produkálni. De most, az orvos értelme és szabad jóakarata miatt, ott van a gyermek szervezetében a sok antibiotikum. Megváltozott a tényállás. „A” tényállás helyett, most „A1” tényállás áll fenn. Erre reagál a természet rendje, és az új, módosított tényállásnak megfelelően, nem B (vagyis halál), hanem B1 (vagyis: gyógyulás) következik.

Van-e az embertől különböző, értelemmel és szabad akaratral rendelkező lény, amely hasonló módon befolyásolhatná a „természet” folyását? Régebben mindenki magától értetődőnek tartotta, hogy vannak ilyen lények, hiszen vihart, esőt, földrengést, betegségeket stb. istenek vagy szellemek tevékenységének tulajdonítottak. A természettudományok fejlődése megváltoztatta ezt a felfogást. Most már nem Isten haragjának, hanem a természet erőinek tulajdonítjuk, például, a földrengést.

Bízhatunk a „természettörvények” állandóságában. Azt azonban, hogy az emberen kívül semmi más értelmes és szabad akaratral rendelkező és az események folyását (az előbbi példa orvosához hasonlóan) befolyásolni képes lény nem létezik, senki soha be nem bizonyította. Nincs bizonyítva, hogy angyalok nem léteznek, és még kevésbé van bizonyítva, hogy nincs Isten. Sőt az értelemmel és akaratral bíró Isten léte képezi a természeti törvények megérthetőségének és megbízhatóságának, az erkölcsi rendnek, a pszichikai egészségnek és a bizakodó, reménykedő életvitelnek az alapját. Ha pedig van személyes Isten, akkor képes tevékenykedni is.

E tevékenység célja nem egy hibásan megteremtett világmindenség javítása, hanem olyan *jelek* létrehozása, amelyek segítenek, hogy *higgyünk* a Lét Alapjának jóságában. A csodás esemény személyes válasz a lét értelmét kereső ember kérdésre, és segít abban, hogy a Lét Alkotóját értelmesnek és velünk törődőnek higgyük.

A csodában az élő Isten „jelenti magát”. Csodájával villámhoz hasonlóan repeszi szét az éjszaka sötét kárpitját. A csoda: személyes üzenet, amelynek felismeréséhez belső ráhangolódás szükséges. Nem olyan istenbizonyíték, mint a kétszerkettő: négy. A csoda:

megszólítás, amely elől el lehet zárkózni, de ha megnyílunk feléje, boldog felismeréshez vezet: „mégis” van Isten, és törődik velünk. A Lét Alapja nem süket imáinkra, nem könyörtelen gépezet, amely nyomtalanul eltünteti mindazt a szépet, igazat és jót, ami széppé, igazzá és jóvá teszi életünket.

Egy régi emlék jut eszembe. Középiskolás diák voltam, amikor megjelent az első színes film a mozikban. Addig a filmek csak fekete-fehér színűek voltak. Érdekelt ez az újdonság, és sietve elmentem megnézni. Nézttem, nézttem, nagy várakozással, de bizony ez a film is csak fekete-fehér volt. Már a vége felé tartott, amikor jött a nagy meglepetés: a záró jelenetben, ahol a két szerelmes főszereplő boldogan találkozik egymással, hirtelen átváltott a kép színesre! Hupikék ég, levelibéka zöldjében pompázó fák, rikító piros dolmányban előlépő fiatalember, narancssárga ruhában feléje futó szerelmese. Ölelkezés, mosolyogás. Elámultam. A csodás színek azonban csak öt percig tartottak, mert azután megint csak fekete-fehér képek sorakoztak az ernyőn. Amíg nem láttam színes filmet, azt hittem, hogy a film világa fehér-fekete, és ezzel meg is voltam elégedve. De miután megláttam a színes filmet, az utána jövő fehér-fekete képek a valóságnak csak sápadt árnyának tűntek.

Hát ilyesvalami a csoda. Felcsillan a valós valóság legmélyebb gyökere. Utána folytatódik a fekete-fehér-szürke világ, de már tudjuk, hisszük, hogy az igazi valóság színekben pompázik.

Jézus kritizálta a csodavarást, és megrendelésre sohasem tett csodákat. Áradt belőle a jószág, és az ő csodái az éltető isteni jószág jelei voltak. Nem csinált azoknak propagandát, sőt még tiltotta is, hogy a csodásan meggyógyultak híreszteljék a velük történeteket. Az ő legnagyobb csodája csodás szeretete volt. A többi csak ennek következménye.

Egy japán férfi mondta nekem a következőket: „Az, hogy Maximilián Kolbe az auschwitz-i koncentrációs táborban önként jelentkezett a rabok megtizedelésekor egy családapa helyett áldozatnak, nagyobb csoda, mint akár halottak feltámasztása.”

Azt hiszem, igaza volt. Mégis, örülünk, ha Isten jósága más módon is megjelenik. Egy ilyen eseményt szeretnék befejezésül felidézni. 1945 telén történt, Budapest ostroma alatt. A jezsuiták budai lelkigyakorlatos háza aránylag épségben maradt, és a lerombolt lakásokból elmenekülő sok ember húzta meg magát nálunk. A házfőnök Kráhl József kispapra bízta a menekültek gondozását. Élelmezni kellett őket, és a harcok elhúzódásával fogyni kezdett az élelem. Egy reggel Józsi látja, hogy kiürült a zsírosbödön. Nagyokat imádkozott, hogy segítsen az Isten, de közben gondolkodott is, hogy zsír nélkül mit főzhetne ebédre a menekülteknek. Eszébe jutott, hogy vízbe főtt krumpli zsír nélkül is ehető, ezért hátizsákkal felszerelve kiment a lelkigyakorlatos háztól tízpercnyi járásra fekvő veteményeskertünkbe, hogy hozzon egy zsáknyi krumplit. Amint odaérkezik, csodálkozva látja, hogy a fűvön ejtőernyő hever. Óvatosan félrehúzza az ernyőt, és nagy tartályt talál alatta. Miután meggyőződött arról, hogy nem látja senki, vasrúddal felfeszítette a tartály fedelét. Mi volt benne? Zsír! Finom, étkezéshez való zsír. Hogy került ez oda?

A budai várban még német katonák harcoltak, és az ő számukra potyogtattak német repülők élelmet és muníciót. Lelkigyakorlatos házunk veteményeskertje, öt-hat kilométernyire fekszik a vártól. De jött egy szellő, vitte-vitte az ejtőernyős csomagot, és szépen földre tette a mi kis veteményes kertünkben.

Persze, ha valaki azt akarja mondani, hogy mindez csak véletlen volt, mondhatja. De túl jó volt az időzítés! Éppen akkor, amikor kifogyott a zsír, az égből pottyant az ajándék. Kráhl Józsi, mindenesetre, nem a krumplit, hanem a zsírosbödönt rakta a hátizsákjába, és hálaimával köszönte meg a jó Istennek ezt a küldeményt.

Csoda volt-e ez? Talán igen, talán nem. De abban segített, hogy Kráhl Józsi egész életében hitte, hogy az Isten jó és irgalma örökkévaló.